

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1555/21-E

Název	Základní umělecká škola Slatiňany
Sídlo	Raisova 173, 538 21 Slatiňany
E-mail	zusslat@tiscali.cz
IČ	64782042
Identifikátor	600090779
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Petr Šotta
Zřizovatel	město Slatiňany
Místo inspekční činnosti	Raisova 173, 538 21 Slatiňany Školská 523, 538 21 Slatiňany T. G. Masaryka 771, 538 21 Slatiňany Školní 275, 538 25 Nasavrky
Termín inspekční činnosti	4. až 6. 1. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou vykonávané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro základní umělecké vzdělávání.

Charakteristika

Základní umělecká škola Slatiňany (dále škola) umožňuje získat základy uměleckého vzdělání ve třech oborech – hudebním, tanečním a výtvarném. Výuku realizuje v hlavní budově školy Raisova 173, Slatiňany a ve dvou místech v bezprostřední blízkosti, dále v Nasavrkách, Školní 275.

Nabídku vzdělávacích uměleckých oblastí mohou, po prokázání ověřitelných předpokladů, využít zájemci všech věkových kategorií. Rozsah a struktura výuky v nabízených oborech zahrnuje vzdělávání v přípravných ročnících, v základním studiu I. a II. stupně. Škola má vytvořeny podmínky i pro vzdělávání dospělých. K 30. 9. 2021 škola vykazovala maximálně možný počet žáků z hlediska stanovené kapacity, tedy 400 žáků. V době inspekční činnosti evidovala 425 žáků, z toho 241 v oboru hudebním, 102 v tanečním a 75 ve výtvarném.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Poskytované vzdělávání vychází ze Školního vzdělávacího programu Základní umělecké školy Slatiňany (dále školní vzdělávací program), ve kterém byly zaznamenány dílčí nepřesnosti, které však výuku negativně neovlivňují. Ze vzdělávacího obsahu vyplývá, že od minulé inspekční činnosti došlo k rozšíření vzdělávací nabídky o studijní zaměření hry na ukulele a o předmět příprava ke studiu, který je určen žákům se zájmem o studium na vyšších typech uměleckých škol. V dokumentu jsou rovněž stanoveny okruhy vlastního hodnocení školy, ale k jejich průběžnému a systematickému vyhodnocování v uvedeném rozsahu nedochází. Získané informace o daném stavu jsou tak neúplné, což v potřebné míře nepodporuje účinné přijímání strategií pro zkvalitnění všech oblastí, které s poskytovaným vzděláváním souvisejí. Rovněž vyhodnocení koncepčních záměrů na období 2007 až 2020 s následným přijetím nových cílů rozvoje zatím neproběhlo. Zřejmou prioritou ředitele je soustavné zlepšování podmínek vzdělávání, a to zejména materiálně-technických a personálních. Nedostatky byly zjištěny v dodržování legislativních ustanovení souvisejících s počtem žáků, neboť škola poskytovala vzdělávání více žákům, než umožňuje kapacita školy.

V chodu školy se odrážejí dlouhodobé řídicí zkušenosti ředitele. Jím nastavená konkrétní ustálená pravidla a postupy napomáhají k vytvoření prostředí pro bezproblémové organizování všech činností. Významný vliv na to rovněž má funkční delegování části pravomocí na zástupce ředitele, jehož počínání a přehled svědčí o zodpovědném přístupu k plnění zadaných úkolů i schopnosti pružně reagovat na předložené podněty. Hlavním poradním orgánem ředitele je pedagogická rada, se kterou projednává především opatření týkající se provozu školy, organizace výuky, plánování či hodnocení akcí a výsledky vzdělávání žáků. Příliš zřejmá není realizace diskuzí směřujících ke zkvalitnění vlastního výchovně-vzdělávacího působení, podpořená vzájemnou, otevřeně respektující komunikací, kterou je třeba neustále vedením školy podněcovat, tak jako se i zabývat hodnocením pracovního klimatu.

Výuku zajišťuje v převážné většině dlouhodobě stabilizovaný pedagogický sbor. Učitelé se v různé míře zapojují do dalšího vzdělávání, které sice ředitel podporuje, ale výběr z nabídky akreditovaných vzdělávacích institucí ponechává spíše na osobnostním zájmu pedagogů. Ti preferují především odborné semináře, jen ojedinělou volbou je vzdělávání zaměřené na rozšiřování dovedností v oblastech psychologie, moderní a speciální pedagogiky, které by mohly přispět ke zvýšení efektivity vzdělávacího procesu, např. v oblastech metod hodnocení a práce se žáky s potřebou specifického přístupu. Rovněž příliš není využíváno poskytování zpětné vazby prostřednictvím vzájemných hospitací učitelů.

Ta se jim dostává od vedení školy, i když účinnost někdy snižuje absence vyvozených závěrů, které by měly podobu konkrétních doporučení pro zlepšení pedagogických postupů. Výrazný kvalitativní posun v oblasti dalšího vzdělávání je zaznamenán ve zvyšování dovedností při používání informačních technologií.

Úspěšnost naplňování vzdělávacího záměru školy je podpořena celkovým materiálně-technickým zázemím. Této oblasti věnuje ředitel mimořádnou pozornost. Jeho úsilí se velmi pozitivně odráží v získaném novém prostoru pro výuku hudebního oboru, na kvalitě používaných učebních pomůcek, jejich údržbě a modernizaci technického zázemí školy. V hlavní budově školy došlo k zabezpečení vstupu proti vniknutí cizích osob. Ve všech učebnách je k dispozici potřebná počítačová technika s přístupem k internetu, která zkvalitňuje komunikaci interní i s rodiči žáků. Používaný informační systém pozitivně ovlivnil rovněž celkovou kvalitu evidence záznamů o průběhu vzdělávání včetně klasifikace žáků a v případě potřeby pro zabezpečení on-line výuky. Menší vypovídací hodnota byla zjištěna v záznamech některých třídních knih kolektivní výuky při souběhu více ročníků. Celkovou kvalitu pracovního prostředí i prezentačních činností školy příznivě ovlivňuje rovněž přístup zřizovatele, který podporuje záměr vedení školy vybudovat ve Slatiňanech moderní uměleckou vzdělávací instituci.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve výukových lekcích všech uměleckých oborů učitelé podporovali rozvoj osobnosti žáka převážně účinným využitím dílčích vzdělávacích strategií školy, které jsou definovány ve školním vzdělávacím programu, a svých pedagogicko-uměleckých zkušeností. Znatelná byla snaha vytvořit příznivé a přátelsky laděné prostředí. Vhodně docházelo k aktivizaci pracovní činnosti. Mnohdy k oživení zájmu napomohla motivační pochvala. Učitelé téměř při všech činnostech zohledňovali celkovou vyspělost žáka a jeho schopnost účelně využívat nabyté dovednosti. Každý mohl zažít pocit úspěchu a spokojenosti z provedeného, někdy alespoň dílčího, výkonu. V hodinách kolektivní výuky učitelé nastavovali činnosti tak, aby každý jednotlivec prožil pocit účinného uplatnění své práce. Náležitá pozornost byla věnována žákům, kteří nevládali prezentaci svých znalostí nebo dovedností v potřebné kvalitě. Učitelé průběžně poskytovali žákům zpětnou vazbu přínosnou k jejich dalšímu učení. Naopak méně již využívali závěr hodiny ke společnému vyhodnocení vzdělávacího cíle, rovněž tak motivaci k sebereflexi či vrstevnickému hodnocení. To bylo zaznamenáno spíše u žáků vyšších ročníků.

Formy vzdělávacích lekcí hudebního oboru byly členěny na výuku individuální, skupinovou a kolektivní. Úvodní část všech typů výuky byla zaměřena na stanovení cíle, ověření míry upevnění dříve získaných dovedností a vytvoření atmosféry pro potřebnou psychickou koncentraci. V individuální výuce následovala v obvyklém sledu prezentace domácí přípravy (hra stupnic, akordů, technických cvičení a instrumentální literatury). Jednotlivé úseky lekce byly vhodně obohacovány aktivitami, při kterých žák dostával příležitost k prokázání úrovně schopnosti uplatnit dovednosti do dalších hudebních projevů, jako je například improvizace, harmonizace, čtyřruční hra na klavír a tvoření harmonického doprovodu. Značný důraz učitelé kladli na upevňování základních návyků a dovedností (držení těla, uvolnění potřebného svalstva, dýchání apod.). Významnou součástí výuky byla i kultivace scénického projevu při prezentačních činnostech, zejména u zpěvu a hře na dechové nástroje. Náležitou pozornost učitelé věnovali rozboru úkonů pro domácí přípravu a vhodně volenými dotazy si ověřovali míru upevnění znalostí potřebných ke zvládnutí nově vysvětlené problematiky.

Z výukové lekce předmětu hudební nauka je patrné systematické vedení k praktickému využívání nabytých teoretických poznatků v hudební nástrojové či pěvecké praxi. Učitelka věnovala odpovídající pozornost umění žáků aplikovat dovednosti jak do nově probíraného učiva, tak i do řešení předloženého problému. Efektivně zařazovala procvičování základních teoretických prvků (např. orientace v notovém zápisu, kvalita intonace, schopnost interpretace sluchového vjemu, dějiny hudby). Funkční bylo využívání jak obvyklých trojrozměrných učebních pomůcek, tak i audiovizuální techniky. Na závěr vyučovací hodiny se všichni žáci aktivně zapojovali do vzájemného hodnocení.

Významnou složkou nastaveného vzdělávacího systému školy je intenzivní motivace žáků ke skupinovým a kolektivním hudebním činnostem. Z hospitačních poznatků vyplývá, že mnozí učitelé vnímají kolektivní formu nástrojové souhry i zpěvu jako velmi účinný prostředek k posilování sociálních kompetencí (mj. ohleduplnost k výkonu spolužáků hrajících jednotlivé party, rozvoj kulturně-spoločenské vnímavosti) a efektivně využívají získaných dovedností k celkovému růstu kulturní gramotnosti žáků.

Studijními zaměřenými tanečního oboru jsou současný a klasický tanec. Zhlédnuté výukové lekce nejen upevňovaly a rozvíjely pohybové a taneční dovednosti a návyky žáků, ale také jejich hudební, rytmické a estetické citění. Patrné tak bylo zlepšování kultivovaného projevu i fyzické zdatnosti. Účinné se rovněž jeví užívání odborné terminologie a podporování kolektivního citění. Zvolené tempo výuky probíhalo v souladu s náročností učiva, nedocházelo k přetěžování žáků, zohledňovány byly věkové zvláštnosti i schopnosti jednotlivců daných skupin. Učitelky průběžně poskytovaly žákům zpětnou vazbu, upozorňovaly je na chyby. Cíleně zaměřená individuální slovní podpora účinně ovlivňovala zájem o realizované taneční činnosti. Příznivě působilo i názorné předvedení tanečních prvků. Žáci jsou postupně zapojováni do spolupráce při tvorbě jednodušších tanečních kompozic a choreografií, i jim je dán prostor pro samostatnou tvorbu scénického projevu ve skupině.

Učitelka výtvarného oboru k naplnění vzdělávacích záměrů daných školním vzdělávacím programem funkčně využívá veškeré dostupné materiálně-technické vybavení. Předmětová skladba a obsahová návaznost realizovaných úkonů vytvářejí prostor pro seznamování žáků se všemi základními výtvarnými technikami. Výuka probíhala formou kolektivních činností. Učitelka při nich uplatňovala individuální přístup s poskytováním zpětné vazby. Účinně podněcovala pracovní zaujetí žáka a jeho vlastní tvořivý projev s osvojením si podstatných výtvarných dovedností. Již nejmladší žáci byli vhodně vedeni k samostatnosti při přípravě pomůcek i náležitému úklidu pracovní plochy. Naopak byla zaznamenána menší důslednost učitelky při vedení žáků k dodržování nastavených pravidel jednání v době relaxační přestávky. Upevnění poznatků z realizované výuky bylo podpořeno učitelčím závěrečným shrnutím nad výstavkou výtvarných prací všech žáků. Ti při tom byli rovněž podněcováni k vnímání rozdílů, vyjádření svého názoru i přijímání názorů vrstevníků a učitelky.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Profesionalita pedagogů se pozitivně odráží jak na kvalitních vzdělávacích výsledcích žáků, tak i na veřejnosti vnímané společenské prestiži školy. Výsledky vzdělávání jsou ve škole sledovány prostřednictvím vlastních hodnotících nástrojů (hospitační činnost vedení školy, průběžná a závěrečná klasifikace žáků, výstupy z komisionálních zkoušek, školních a dalších akcí). Pozornost je věnována rovněž úspěšnosti při konání talentových zkoušek v rámci přijímacího řízení na střední a vysoké školy. Získané poznatky slouží k přijímání dílčích opatření a dalších postupů. Při projevu snížení žákova zájmu o vzdělávání spojeného

s poklesem úrovně výsledků učitelé příslušného studijního zaměření, v případě potřeby i v součinnosti s vedením školy, řeší vzniklou situaci s rodiči žáka a ve vzájemné kooperaci hledají optimální řešení pro odstranění příčin.

Škola, mnohdy ve spolupráci se zřizovatelem, cíleně vytváří prostor k prezentaci výsledků vzdělávání formou veřejných vystoupení, koncertů, výstav, účasti na soutěžích a přehlídkách republikového rozsahu, čímž posiluje vytváření pozitivního vztahu k umění a kultuře, k ostatním lidem i k sobě samému.

Kvalita vzdělávacích výsledků a povědomí o škole dokladují, že škola plní své poslání a je veřejností, zřizovatelem a společenskými organizacemi města vnímána jako instituce, která pozitivně ovlivňuje možnosti kulturního a společenského vyžití místních obyvatel všech věkových kategorií.

Závěry

Vývoj školy

- Zkvalitnění prostorových podmínek pro naplňování vzdělávacích záměrů hudebního oboru,
- systematicky a postupně je doplňováno a modernizováno materiální a nástrojové vybavení pro výuku jednotlivých uměleckých oborů,
- došlo k rozšíření vzdělávací nabídky o studijní zaměření hry na ukulele a o předmět příprava ke studiu,
- vybavení počítačovou technikou, které napomohlo ke zkvalitnění vedení pedagogické dokumentace i komunikačních podmínek vnitřních i se zákonnými zástupci žáků, využíváno je rovněž podle uvážení učitelů ke vzdělávání žáků.

Silné stránky

- Spolupráce školy se zřizovatelem, která posiluje vzájemnou sounáležitost školy s veřejností a napomáhá zkvalitňovat podmínky vzdělávání,
- podpora zapojení žáků nejnižších ročníků do nástrojové souhry různých studijních zaměření,
- prezentační aktivity školy, které podporují rozvoj kulturně-sociálních kompetencí žáků, obohacují společenský život města a okolí a příznivě ovlivňují zájem dětí a mládeže o získání základů uměleckého vzdělání.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Uplatňovaná realizace systému vlastního hodnocení školy snižuje možnosti strategického rozvoje,
- snížená míra využívání závěru výukové lekce ke společnému zhodnocení splnění vzdělávacího záměru, cíleného vedení k hodnocení vlastního výkonu a pokroku v dosažených výsledcích vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Realizovat vlastní hodnocení školy, tak jak je nastaveno ve školním vzdělávacím programu, pro získání objektivních poznatků nastavit kritéria hodnocení všech oblastí souvisejících s poskytovaným vzděláváním,
- zkvalitnit obsah školního vzdělávacího programu,

- podporovat rozvoj všech žáků systematickým zapojením do hodnocení úrovně naplňování vzdělávacích cílů výukové lekce a motivovat je ke stanovení záměrů vlastních, vést je k sebehodnocení a ve skupinové a kolektivní výuce k hodnocení vrstevnickému,
- zaměřit se na kvalitu zápisů o realizovaném vzdělávání v třídních knihách kolektivní výuky,
- věnovat větší pozornost komunikaci a diskusi s pedagogy ve vztahu ke vzdělávacímu procesu, využívat účinně nástroje ke sledování a vyhodnocování pracovního klimatu školy,
- motivovat učitele k zařazování vzájemných, i mezipředmětových, hospitací pro sdílení zkušeností a nových poznatků i kolegiální poskytování zpětné vazby,
- podpořit aktivní postoj všech pedagogických pracovníků k dalšímu vzdělávání, ve větší míře zařazovat oblast psychologie a pedagogiky včetně vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ke dni 4. 1. 2022
2. Výkaz o základní umělecké škole S 24-01 podle stavu k 30. 9. 2021
3. Školní matrika žáků - školní rok 2021/2022 (výběr z dokumentace)
4. Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Slatiňany s platností od 1. 9. 2020
5. Třídní knihy pro individuální a skupinovou výuku – školní rok 2021/2022 (výběr)
6. Třídní knihy pro kolektivní výuku – školní rok 2021/2022 (výběr)
7. Rozvrhy hodin všech pedagogů – školní rok 2021/2022 (výběr)
8. Školní řád s účinností od 1. 9. 2021
9. Záznamy z jednání pedagogické rady – školní roky 2020/2021 a 2021/2022
10. Pán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků – školní rok 2021/2022
11. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání a dalším vzdělávání pedagogických pracovníků školy (výběr)
12. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-1328/15-E, ze dne 10. 2. 2015

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ladislava Jindrová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Ladislava Jindrová v. r.

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Bc. Eva Nováková v. r.

PhDr. Richard Šafařík,
odborník na umělecké vzdělávání

PhDr. Richard Šafařík v. r.

V Pardubicích 27. 1. 2022

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Petr Šotta, ředitel školy

Petr Šotta v. r.

Ve Slatiňanech 1. 2. 2022